

Sygn. akt III AUz 106/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Frańczak (spr.)
Sędziowie:	SSA Halina Gajdzińska SSA Maria Szaroma
Protokolant:	st. prot. sądowy Anna Baran

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku H. U.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.

o składki na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek zażalenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

na postanowienie zawarte w punkcie 2 wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VII Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 listopada 2012 r. sygn. akt VII U 2136/11

p o s t a n a w i a :

I. zmienić zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie 2 wyroku w ten sposób, że zasądzić od H. U. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. kwotę 2400 zł (słownie: dwa tysiące czterysta zł) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

II. zasądzić od H. U. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. kwotę 300 zł (słownie: trzysta zł) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt III AUz 106/13

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Wydział VII Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z dnia 27 listopada 2012 r. oddalił odwołanie H. U. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 24 sierpnia 2011 r., którą organ rentowy zobowiązał odwołującą się do zapłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 13.329,84 zł wraz z odsetkami za zwłokę w kwocie 7009 zł (pkt 1) oraz nie obciążył H. U. kosztami postępowania (pkt 2). W ocenie Sądu Okręgowego zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenie zdrowotne nie powstały w wyniku celowego działania odwołującej

się, ale były wynikiem nieznanomości przepisów, które w tej materii są skomplikowane, co uzasadniało zastosowanie w sprawie art. 102 k.p.c.

Zażalenie na orzeczenie o kosztach procesu zawarte w punkcie 2 wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. domagając się jego zmiany i zasądzenia na jego rzecz od H. U. kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w wysokości 1.200 zł. W uzasadnieniu zażalenia organ rentowy zarzucił zaskarżonemu postanowieniu uchybienia procesowe mające wpływ na wynik sprawy, a to naruszenie art. 102 k.p.c. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy nieznanomość prawa nie usprawiedliwia strony wnoszącej odwołanie, a przepisy prawa materialnego nie były w tej sprawie skomplikowane.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

W rozpoznawanej sprawie w pierwszej kolejności wskazać należy, że stosownie do treści art. 98 § 1 k.p.c. zasadą w procesie cywilnym jest, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Tylko w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej część kosztów procesu albo nie obciążać jej w ogóle kosztami (art. 102 k.p.c.).

W myśl ukształtowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego uznanie, że w danej sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony jest przejawem dyskrejonalnej władzy sądu, a zatem zastosowanie dobrodziejstwa z art. 102 k.p.c. zależy od swobodnej oceny sądu. Ocena ta nie może być jednak dowolna, lecz winna uwzględniać okoliczności konkretnego przypadku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r., I CZ 112/09, LEX nr 564753 oraz z dnia 27 stycznia 2010 r., II CZ 88/09, LEX nr 578136). Cytowany powyżej art. 102 k.p.c. choć nie konkretyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi orzekającemu, powinien być zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2011 r., II CZ 203/10, LEX nr 738399 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., V CZ 98/10, LEX nr 738404).

W niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji stosując przepis art. 102 k.p.c. podniósł, że zaległości w opłacaniu składek nie powstały w wyniku celowego działania odwołującej się, albowiem były wynikiem nieznanomości przepisów. Jakkolwiek w orzecznictwie Sądu Najwyższego zwraca się uwagę, na możliwość skorzystania z dobrodziejstwa art. 102 k.p.c. wówczas, gdy system skomplikowanych norm prawnych lub wysoce skomplikowany stan faktyczny wpływa na subiektywne przekonanie strony o swej racji, pomimo zachowania należytej staranności przy wyrobieniu oceny zagadnienia oraz własnych szans procesowych (tak: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 1974 r., I CZ 88/74, LEX nr 7546; z dnia 7 stycznia 1982 r., II CZ 191/81, LEX nr 8389 oraz wyrok z dnia 1 października 1974 r., II PR 207/74, LEX nr 7595), to jednakże na gruncie niniejszej sprawy taka sytuacja nie zachodzi. Przepisy regulujące kwestię odprowadzania składek na ubezpieczenia zdrowotne nie budzą żadnych wątpliwości, zatem ich nieznanomość nie może stanowić jakiegokolwiek wytłumaczenia. Wbrew twierdzeniu Sądu Okręgowego przedmiotowe przepisy nie są także na tyle skomplikowane, aby odwołująca się nie mogła ich zrozumieć. To wszystko sprawia, iż wbrew odmiennemu stanowisku wyrażonemu przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, brak jest podstaw, by nie obciążać H. U. kosztami zastępstwa procesowego. Godzi się w tym miejscu zauważyć, że odwołująca się w rozpoznawanej sprawie reprezentowana była przez fachowego pełnomocnika a przed wydaniem zaskarżonej decyzji organ rentowy wszczął postępowanie wyjaśniające, w którym odwołująca się mogła wyjaśniać wszelkie wątpliwości w zakresie wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne. Samo subiektywne przekonanie strony o swojej racji nie stanowi podstawy do stosowania art. 102 k.p.c. (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 12/12, LEX nr 1232807 oraz z dnia 26 stycznia 2012 r., III CZ 10/12, OSNC 2012 nr 7-8, poz. 98).

Mając na uwadze, iż składki na ubezpieczenie zdrowotne nie są świadczeniami pieniężnymi z ubezpieczenia zdrowotnego, lecz świadczeniami na to ubezpieczenie (tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 1993 r., sygn. akt II UZP 5/93, OSNC 1993 nr 11, poz. 194 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2009 r., sygn. akt I UZP 1/09, OSNP 2011 nr 5 – 6, poz. 86), to wynagrodzenie pełnomocnika organu rentowego za udział w

postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji uzależnione jest od wartości przedmioty sporu. Skoro zaskarżona decyzja zobowiązywała odwołującą się do zapłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 13.329,84 zł., to wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym, ustalone w oparciu o § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1349 z późn. zm.) stanowi kwotę 2.400 zł. Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie 2 wyroku w ten sposób, że zasądził od odwołującej się H. U. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na zasadzie art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 98 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny nie uwzględnił w całości żądania organu rentowego w przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego, ponieważ w sprawie z zażalenia na orzeczenie o kosztach postępowania, wartość przedmioty zaskarżenia, mająca znaczenie przesądzające o wynagrodzeniu pełnomocnika strony (część kosztów postępowania zażaleniowego), stanowi kwota zasądzonych kosztów, nie zaś wartość przedmioty sporu w rozpoznawanej sprawie (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2010 r. I CZ 9/10, OSNC – ZD 2011 nr 1, poz. 6 oraz z dnia 14 kwietnia 2011 r., II UZ 9/11, LEX nr 901615). Skoro organ rentowy domagał się w zażaleniu na orzeczenie o kosztach procesu zasądzenia na jego rzecz kwoty 2.400 zł, to stosownie do treści § 12 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu stawka minimalna przy takiej wartości przedmioty zaskarżenia wynosi 300 zł, a nie 1200 zł jak wskazał organ rentowy we wnioskach zażalenia.